

„Lietuvos jaunimo niekas nenupirko nei už tabaką, nei už degtinę“

Bronius VERTELKA

Kun. Alfonso Lipniūno 100-asis gimtadienis Panevėžyje buvo paminėtas kovo 9-ąją. Nusilenkti iškiliam Lietuvos sūniui prie jo kapo Kristaus Karaliaus Katedros šventoriuje ėjo būriais. Pagerbė kunigą - Štuthofio koncentracijos stovyklos kankinį.

Katedroje aukojamas kun. A. Lipniūno 100-mečiui skirtas šv. Mišias koncelebravo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, iš Kauno atvykęs vyskupas emeritas Juozas Preikšas, vyskupijos generalinis vikaras dr. kun. Robertas Pukenis, gausus būrys vyskupijos kunigų. Katedroje vykusias šv. Mišias transliavo „Marijos radijas“. Per radiją jas galėjo girdėti maždaug pusė Lietuvos žmonių - Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių kraštų gyventojai. Pamokslą sakęs vysk. J. Kauneckas kun. A. Lipniūną pavadino šventu žmogumi, atidavusiu savo gyvybę už lietuvių tautą. Netgi būdamas Štuthofio koncentracijos stovyklos kankiniu, jis paskutiniu duonos kąšniu dalijosi su kitais.

Per karą sakydamas pamokslą Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje, kun. A. Lipniūnas nepabijo vokiečių okupantams akysna išrėžti: „Iki šiol Lietuvos jaunimo niekas nenupirko. Nei už tabaką, nei už degtinę. Nenupirks ir dabar“. Išdidusis kunigas kartu su kitais Lietuvos švietuliais buvo įkalintas Štuthofio lageryje. Ten jis buvo pirmasis ir pagrindinis šv. Mišių organizatorius. Poetas Kazys Bradūnas, asmeniškai pažinęs kun. A. Lipniūną, sakė: „Tai šventas kunigas, šventas žmogus ir šventas lietuvis“.

Tardamas pamokslu žodžius, vysk. J. Kauneckas Katedroje esantiems tikintiesiems prisipažino, jog jis yra patyręs kun. A. Lipniūno stebuklingas galias. Ėjo 1955-iejį. Tuo metu J. Kauneckas buvo Panevėžio hidromeliioracijos technikum mokslėivis. Kaip tik tada jis išgirdo pasakojimą apie kunigą kankinį A. Lipniūną. Slinko dešimtieji metai, kai tauriojo dvasininko amžinojo poilsio vieta buvo Pucko (Lenkija) kapinės. Atėjęs į Katedrą pasimelsti, technikum mokslėivis joje suklupo. Tada jis suprato, jog pats turėtų sekti kun. A. Lipniūno pavyzdžiu siekti kuni-

gystės. Pasibeldus į kunigų seminarijos duris, jaunuoliui tiesiai buvo pasakyta: specialistus draudžiama priimti. Dirbdamas melioracijos inžinieriumi, J. Kauneckas studijavo lietuvių ir vokiečių kalbas, buvo net kurso seniūnas. Tik po keleto bandymų, po trylikos metų, jis atėjo į kunigų seminariją kaip tikras klierikas. Čia jis tapo disidentu, kovotoju už tikinčiųjų teises.

Jau būdamas vyskupu ir turėdamas stuburo išvaržą, J. Kauneckas kentė nežmoniškų skausmus. Slinko bemiegės naktys. Menkai bepadėjo vaistai, skausmą apmąindami trumpam. Tada vyskupas mintimis ėmė kalbėtis su kun. A. Lipniūnu, prašė jo pagalbos. Po tokio bendravimo vyskupas užmigo ir visą tą naktį puikiausiai pramiegojo. Ir vėliau, jau gulant į ligoninę, skausmas ganytojo nebekankino.

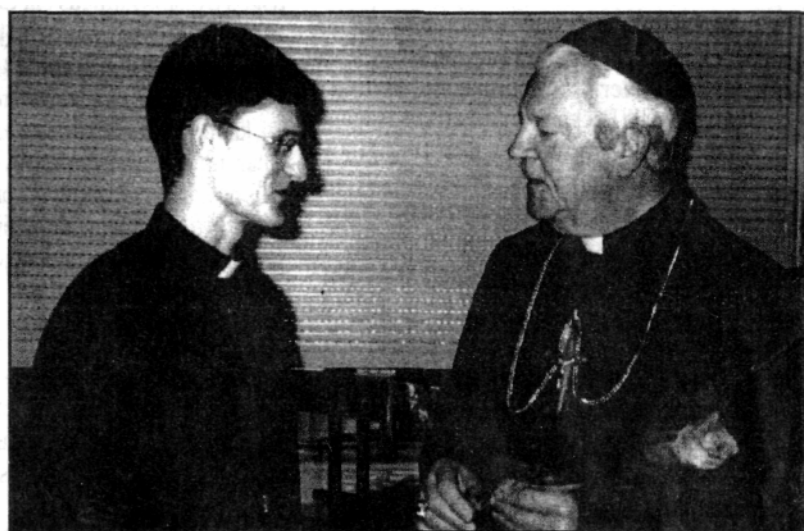
Kreipdamasis į Katedroje esančius maldininkus, vyskupas priminė, jog šiuose maldos namuose galima gauti kankinio kun. A. Lipniūno dienoraštį, kurį išleido Panevėžio vyskupija. Kartu jis priminė, jog G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos dailės galerijoje „Antrasis aukštas“ galima aplankyti kun. A. Lipniūno asmeninių daiktų ir fotografijų parodą. Ganytojas kvietė kovo 11-osios vakare pažiūrėti Panevėžio televizijos rodomą videofilmą apie Štuthofio koncentracijos stovyklos kankinį kunigą A. Lipniūną.

Švęsti kun. A. Lipniūno jubiliejinio gimtadienio iš Katedros tikintieji pasuko į miesto Muzikinį teatrą. Kultūros židinyje tokio žmonių antplūdžio turbūt niekada nebuvo regėjęs. Dalis norinčių pabūti kartu ir prisiminti šį dvasiškai stiprų žmogų patekti į vidų negalėjo.

Iškilmingą minėjimą vedė J. Miltinio dramos teatro aktorius Albinas Keleris. Pirmajam žodį jis suteikė monsinjorui Juozapui Antanavičiui. „Jaučiuosi menkas, nevertas prisiliesti prie taip švento mums, Panevėžiui, mūsų tautai dalyko - prie kun. A. Lipniūno. Tačiau buvo tokia lemtis, kad savo rankomis, savo pirštais turėjau surinkti jo palaikus ir išgyventi jų sugražinimą į tėvynę, į Lietuvą, į Panevėžį“, - jaudindamasis kalbėjo Upytės

Akordeonas pakluso Spitrėnų klebonui kun. Povilui Kleziui

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikas Justas Jasėnas (kairėje) bendrauja su vyskupu emeritu Juozu Preikšu

klebonas. Aktorius A. Keleris perskaitė padėkos žodžius kun. Stasio Kazėno, SJ, bendraminčio ir palaikytojo tos idėjos, kad būtų pervežti kun. A. Lipniūno palaikai namo, į Katedros žemę.

A. Keleris pagarsino žinią: šiais metais, vasario 16-ąją, Prezidentas Valdas Adamkus už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už pagalbą mūsų šaliai integruotis į transatlantines bei europines struktūras, Vyčio kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi apdovanojo kunigą, antisovietinio ir antinacinio pasipriešinimo dalyvį Alfonsą Lipniūną. Priimti apdovanojimo kviečiamas jo sūnėnas Alfonsas Lipnickas. „Šiuo kryžiumi gali didžiuotis ir jį nešioti savo širdyje kiekvienas pumpėniškis ar panevėžietis“, - tarė A. Lipniūno giminaitis. Kunigo - kankinio apdovanojimą amžinam Panevėžio vyskupijos saugojimui jis įteikė vyskupui J. Kauneckui.

Apie kun. A. Lipniūno žodžio galią, jo įtaką jaunimui kalbėjo Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos ketvinto kurso klierikas Justas Jasėnas. Uliūnų parapijoje augęs ir Miežiškių klebono kun. Kosto Balsio auklėtas jaunuolis kalbėjo, koks A. Lipniūnas yra svarbus ne tik jam, bet ir visai Lietuvos jaunumenei. Poeto talentą turinčio klieriko J. Jasėno pasisakymas buvo išklausytas įdėmiai.

Pasirodė šypsenų, pragiedrėjo veidai, kai scenoje uždainavo Užpalių klebonas kun. Jonas Bučelis su savo grupe. Užsidėjęs plačiabrylę juodą skrybėlę, kunigas dar grojo gitara. O Spitrėnų klebonas kun. Povilas Klezys prisistatė kaip kaimo muzikantas. „Per daug kažko iš manęs nesitikėkit“, - glausdamas prieš savęs akordeoną, šypsojosi jis. Kunigas sugebėjo padainuoti ir Spitrėnų klebonijos himną. Kartu jis tarė nuosirdžios padėkos žodžius mons. Juo-

zapui Antanavičiui, kuris jį prieš 25 metus globojo kaip sūnų. Mintimis pakeliauti savo jaunystės keliais po Pasvalio kraštą kvietė dr. Aldona Kačerauskienė. Sėdintieji salėje stebėjosi, kaip garbaus amžiaus sulaukęs vyskupas emeritas Juozas Preikšas sugebėjo išsaugoti savo tokią stiprų ir gražų balsą. Jis atliko motinai skirtą dainą. Savo kūrybos eiles skaitė Ramygalos klebonas kun. Edmundas Rinkevičius. Koncertavo šalyje ir užsienyje žinomi Panevėžio meno kolektyvai: miesto kamerinis orkestras ir kamerinis moterų choras „Volungė“. Ateitininkų skirtą gėlių puokštę iš jaunųjų rankų perėmė kun. A. Lipniūno sūnėnas Algimantas Jankevičius, žinomas bitininkas ir ūkininkas Pasvalio rajone. Jis pažadėjo ją padėti ant savo dėdės tėvų kapo Pumpėnų kapinėse.

**Panevėžys
Autoriaus nuotraukos**

Prie kun. Alfonso Lipniūno kapo Kristaus Karaliaus Katedros šventoriuje